

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHELACH • MAAMAR 6

ענין הנסכים

La question des libations

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/6/

1 ענין הנסכים. כתיב בפ' צו (ז' י"ח) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו כו' וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] **(פ"ק [פרק קמא] דזבחים י"ג ב' כ"ה ב' ושאר דוכתי)**

La question des libations (nessakhim). Il est écrit dans la paracha Tsav (7:18) : « Et si l'on mange effectivement de la chair du sacrifice de ses offrandes de paix », etc. Et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit (au premier chapitre de Zevahim, 13b [et] 28b, ainsi qu'en d'autres endroits)

בשתי אכילות הכתוב מדבר כו' ואחת אכילת מזבח. וצריך להבין ענין הקרבנות שהיו מקריבין ע"ג [על גבי] המזבח מן הבקר כו'.

que « le verset parle de deux consommations », etc., « et l'une est la consommation de l'autel ». Il nous faut maintenant comprendre la question des sacrifices qu'on offrait sur l'autel, « pris parmi le gros bétail », etc.

ולמה נק' בשם אכילה כנ"ל וכמ"ש (ויקרא ג' י"א) לחם אשה לה' וכתוב לחמי לאשי כו'.

Et pourquoi cela est-il désigné par le terme de « consommation », comme mentionné ci-dessus, ainsi qu'il est écrit (Lévitique 3:11) : « le pain de l'offrande consumée par le feu pour Havaya » ; et il est écrit : « Mon pain pour Mes offrandes consumées par le feu », etc. ?

ולהבין ענין הנסכים שהיו מנסכין היין ע"ג [על גבי] המזבח ויורד לשיתין (סוכה מ"ט א') שמחוללין ויורדין עד התהום אשר הוא לכאורה פלא היפך הקרבן

Et [il nous faut] comprendre la question des libations : on versait le vin sur l'autel, et il descendait dans les chittin (les cavités) (Soucca 49a), qui sont creuses et descendent jusqu'à l'abîme (tehom). Cela semble être une merveille, à l'opposé du sacrifice,

שהוא כחי העלאה שהיה שוחט הפר או הכבש בחי' חי ונוטל חיותו ממנו שהחיות עולה למעלה

qui relève de l'élévation : on égorgeait le taureau ou l'agneau, relevant de la catégorie de l'animal vivant (hai), et on lui retirait sa force vitale, de sorte que celle-ci s'élevait vers le haut ;

וגם עתר ענן הקרבן עולה למעלה אבל הנסכים הן מצומח ומורידין למטה לתהום. ולמה הנסכים דוקא יין.

et le nuage épais de l'offrande s'élève également vers le haut. Mais les libations proviennent du règne végétal et sont amenées vers le bas, jusqu'à l'abîme. Et pourquoi les libations sont-elles précisément du vin ?

וגם שהקרבן אינו לריח ניחוח אלא עם הנסכים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (בפ"ב [בפרק ב'] דברכות י"ד סע"ב [סוף עמוד ב]) כל הקורא קריאת שמע בלא תפילין כו' כזבח בלא נסכים ועמ"ש עוד מזה סד"ה ויקהל משה.

De plus, le sacrifice n'est une « odeur agréable » qu'avec les libations, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie (au deuxième chapitre de Berakhot, à la fin de 14b) : « Celui qui récite le Chema sans téfilines », etc., « est comme [celui qui offre] un sacrifice sans libations ». Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet plus loin, à la fin du discours commençant par « Et Moché rassembla ».

והענין הוא ע"פ מ"ש ויין ישמח לבב כו' החדלתי את תירושי המשמח אלקים כו' כי שמחה הוא בחי גילוי העולם שע"י היין או ביום חתונתו ושמחת לבבו יוצא העולם ומצפוני לבבו מן העולם לגילוי.

La question s'explique à partir de ce qui est écrit : « Le vin réjouit le cœur », etc., [et] « Renoncerais-je à mon vin, qui réjouit Elokim », etc. Car la joie est le dévoilement de ce qui est caché : par le vin, ou « au jour de ses noces » et [dans] la joie de son cœur, ce qui était caché et les replis secrets de son cœur sortent de leur dissimulation pour se révéler.

כי הנה בכל דבר הנמצא במציאות יש בחי פנימית ובחי חיצונית. פנימית הוא בחי קבלת שפעו וחיותו ודביקותו בעילתו. וחיצונית הוא בחי השפעה לזולתו. כי אין לך עשב כו' שאין לו מזל כו'.

Car, dans toute chose qui existe, il y a le niveau de la dimension intérieure (pnimiyout) et celui de la dimension extérieure ('hitsoniyout). La dimension intérieure est le niveau auquel elle reçoit son flux et sa force vitale, et où elle est attachée à sa cause. La dimension extérieure est le niveau auquel elle dispense à ce qui lui est extérieur. Car «il n'est pas de brin d'herbe, etc.» qui «n'ait un mazal, etc.»

2 והנה בכל פרי או עשב או תבואה יש ב' בחי טעם הפרי שהוא בחי רוחני ועצם ממשות הפרי

Or, dans chaque fruit, herbe ou céréale, il y a deux aspects : le goût du fruit, qui est l'aspect spirituel, et la substance même du fruit.

והרי בבחי הטעם יש ב' כחות כח לקבל שפעו מן כוכבי מרום שהן המצמיחים כמ"ש ממגד תבואת שמש וממגד גרש ירחים.

Et, dans l'aspect du goût, il y a deux forces. [L'une est] la force de recevoir son flux des astres des hauteurs, qui sont ceux qui font pousser [les plantes], comme il est écrit : « Et de l'abondance des produits du soleil, et de l'abondance des récoltes des lunes. »

3 וכן כל כוכב פרטי מצמיח עשב פרטי. וכח ההשפעה להשפיע שפעו וטעמו בגוף חומר הפרי וכן גבוה מעל גבוה.

De même, chaque étoile particulière fait pousser une herbe particulière. Et [l'autre est] la force de transmission, qui transmet son influx et sa saveur dans le corps, la matière du fruit. Et de même, «il est un plus élevé que le plus élevé».

וכן בבחי' החי חיותו שהוא בחי' פנימית ורוחנית הוא דבוק בעילתו שהוא בחי' פני אריה פני שור שבמרכבה.

De même, au niveau de l'animal (hai), sa force vitale, qui est l'aspect intérieur et spirituel, est attachée à sa cause, qui est le niveau de la face du lion [et] de la face du bœuf dans le Char (Merkava).

4 וכנודע שפני אריה הוא מקור נפש החיות ופני שור הוא מקור נפש הבהמות כו' והחיות שמחיה את גוף ובשר

Comme on le sait, la face du lion est la source de l'âme des animaux sauvages, et la face du bœuf, la source de l'âme des animaux domestiques, etc. La force vitale qui anime le corps et la chair

הבהמה הוא בחי' חיצוניות ועד"ז בבחי' נפש האדם שרש ופנימיות [ופנימיות / ופנימית] הנפש דבוק בעילתו בחי' פני אדם לקבל חיותו וחיצוניות הנפש הוא ההשפעה שמחיה את הגוף

de l'animal relève du niveau de la dimension extérieure. De même, au niveau de l'âme humaine, la racine et la dimension intérieure de l'âme sont attachées à leur cause, le niveau de la face de l'homme, afin d'en recevoir leur force vitale ; la dimension extérieure de l'âme est le flux qu'elle dispense et qui anime le corps.

וכן במלאכים כתיב ומקבלין דין מן דין שהכח שיש במלאך לומר קדוש הוא מקבל מלמעלה כמ"ש

De même, au sujet des anges, il est écrit : « Et ils reçoivent les uns des autres » : le pouvoir qu'a un ange de proclamer « Saint » lui vient d'en haut, comme il est écrit :

כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם ונותנים גם כן רשות זה לזה שהוא בחי' השפעתו למלאך אחר זולתו המקבל שפעו ממנו.

« Car un supérieur veille sur un supérieur, et il y en a de plus élevés encore au-dessus d'eux. » Ils se « donnent aussi mutuellement la permission », ce qui correspond au niveau du flux qu'un ange dispense à un autre ange, distinct de lui, qui reçoit de lui son influx.

ועדייז בכללות השתלשלות העולמות וז"ש [וזהו שכתוב] בע"ה [בעץ חיים] שכל ההשתלשלות עילה ועלול הוא מבחינת חיצונית כו' (ר"ל [רוצה לומר] שסדר ההשתלשלות הוא שחיצונית העליון נעשה פנימית לתת תוך משא"כ פנימית העליון אינו יורד למטה לתחתון וכמ"ש מזה ג"כ באגה"ק [באגרת הקודש] בסופו וז"ל [וזה לשונו]

De même, dans l'ensemble de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout). C'est là le sens de ce qui est écrit dans Etz Chaim, selon quoi tout l'enchaînement descendant, de cause à effet, relève de la dimension extérieure, etc. (C'est-à-dire que, dans l'ordre de l'enchaînement descendant, la dimension extérieure du niveau supérieur devient la dimension intérieure du niveau inférieur, tandis que la dimension intérieure du niveau supérieur ne descend pas vers le niveau inférieur. À ce sujet, il est également écrit à la fin d'Iggeres HaKodesh, et voici ses termes :

ועוד זאת כמ"ש בפני לא יראו שפנימית העליון אינו יכול לירד למטה רק חיצוניותו ובחי' אחוריים שהוא נובלות חכמה עילאה וע' מזה ג"כ בד"ה ששים המה מלכות כו')

« Et de plus, comme il est écrit : “Mais Ma face ne sera pas vue” : la dimension intérieure du niveau supérieur ne peut descendre vers le bas ; seule peut descendre sa dimension extérieure et son aspect postérieur (a'horayim), qui est le “fruit tombé” (novlot) de la 'Hokhma supérieure. » Voir également à ce sujet le discours qui commence par « Il y a soixante reines », etc.)

הרי שבכל הנמצאים יש בחינת פנימית שהוא מלשון פנים (וע' בזהר אמור צ"ג ב' ע"פ בקשו פני) שפירושו לשון פונה כי פנו אלי כו'

Il ressort donc que toute chose existante possède une dimension intérieure, terme issu de panim (« face ») (voir le Zohar, Emor, 93b, à propos du verset « Cherchez Ma face »), dont le sens est celui de se tourner (poné), [comme dans] « Car ils se sont détournés de Moi », etc.,

אל תפן כו' שהוא בחי' כל עילה שפונה ודבוק בעילתו וחיצונית הוא בחינת השפעת שפעו לחוץ ויש בחינה ממוצעת שהוא בבחי' עצמי [עצמיות] שמחבר ב' הכחות הנ"ל

[et] « Ne te tourne pas », etc. Cela désigne le niveau de toute cause qui se tourne vers sa propre cause et y est attachée. La dimension extérieure est le niveau du flux qu'elle dispense vers l'extérieur. Il existe aussi un niveau intermédiaire, qui relève de son essence et relie les deux forces mentionnées plus haut.

(י"ל [יש לומר] ששלשה בחינות אלו הן חב"ד [חכמה בינה ודעת] חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] וע"י בע"ח [בעץ חיים] שכ"ו [שער כ"ו] פ"א ואפשר שזהו ג"כ ענין שבכל כלי יש ג' בחי' פנימי אמצעי חיצון שסימנם סת"ר [סוף תוך ראש] סוף תוך ראש וכמ"ש במ"א) וג' כחות אלו הן בחי' אברהם יצחק ויעקב.

(On peut dire que ces trois niveaux sont 'Hokhma, Bina et Daat ; 'Hessed, Guevoura et Tiferet ; [et] Netsa'h, Hod et Yessod. Voir Etz Chaim, Sha'ar 26, chapter 1. Peut-être est-ce aussi ce que signifie le fait que chaque réceptacle comporte trois niveaux — intérieur, intermédiaire et extérieur — dont le moyen mnémotechnique est SaTaR : sof, tokh, roch (fin, milieu, tête), comme il est écrit ailleurs.) Et ces trois forces correspondent aux niveaux d'Avraham, Yits'hak et Yaakov.

כי אברהם בחינת חסד ומים שיורדים מלמעלה הוא בחי' כח ההשפעה ויצחק בחינת אש שטבעו לעלות ויעקב הוא בחינת בריח התיכון שמבריא ומחבר ב' הכחות כאחד.

Car Avraham, le niveau de 'Hessed (bonté) et de l'eau, qui descend d'en haut, correspond au niveau de la force de donner ; Yits'hak est le niveau du feu, dont la nature est de s'élever ; et Yaakov est le niveau de la « barre centrale », qui traverse et relie les deux forces en une seule.

5 וזהו ענין ויין ישמח לבב אנוש פי' שהיין הוא מעורר גילוי פנימית הנפש מן ההעלם לגילוי

Et c'est là le sens de : « Le vin réjouit le cœur de l'homme. » Cela signifie que le vin suscite la révélation de la dimension intérieure (pnimiyout) de l'âme, la faisant passer de l'état caché à l'état révélé.

והיינו לפי שהיין טמון ונעלם בענביו ויוצא מן ההעלם ע"כ טבעו לעורר גילוי ההעלם וכל השותה יין פניו מאדימות שהוא גילוי ההעלם

C'est parce que le vin est enfoui et caché dans ses grappes, puis sort de l'état caché ; sa nature est donc de susciter la révélation de ce qui est caché. Quiconque boit du vin voit son visage rougir, ce qui manifeste ce qui était caché.

והיינו כי הנפש החיונית מלוכשת היא בדם והיין מעורר התגלות פנימית הדם וממילא מתגלה ג"כ פנימית הנפש החיונית המלוכשת בפנימית הדם

Cela s'explique ainsi : l'âme vitale est vêtue dans le sang, et le vin suscite la révélation de la dimension intérieure du sang ; par conséquent, la dimension intérieure de l'âme vitale, qui est vêtue dans la dimension intérieure du sang, se révèle elle aussi.

אך אם שותה יותר מדאי גובר עליו השינה שהוא מחמת ריבוי גילוי ההעלם אין הכלי יכול לקבל רוב אור גילוי פנימית:

Mais s'il boit trop, le sommeil l'emporte. Cela est dû à l'abondance de la révélation de ce qui était caché: le réceptacle ne peut recevoir la grande lumière de la révélation de la dimension intérieure.

6 ב ומעתה נבא לבאר הטעם שהקרבנות נק' לחם ומאכל. כי הנה פעולת המאכל לחבר חיות הנפש עם הגוף. והגם שבכח הנפש עצמו יש כח ההתפשטות להחיות הגוף.

2. À présent, nous allons expliquer pourquoi les offrandes sont appelées pain et nourriture. En effet, la fonction de la nourriture est de joindre la force vitale de l'âme au corps. Et bien que l'âme elle-même ait le pouvoir de se déployer pour donner vie au corps,

אך אעפ"כ [אף על פי כן] אינו פועל פעולתו אלא ע"י הלחם וכמ"ש ולחם לבב אנוש יסעד וכתיב וסעד לבכם עיין בפרש"י [בפירוש רש"י / בפירוש רש"י] פי' שהלחם סועד ומעלה את הלב לקבל החיות מן המוח

elle n'accomplit néanmoins son effet que par l'intermédiaire du pain, comme il est écrit : « Et le pain soutient (yis'ad) le cœur de l'homme » ; et il est écrit : « Et soutenez (sa'adu) vos cœurs » (voir le commentaire de Rachi). Cela signifie que le pain soutient et élève le cœur afin qu'il reçoive la force vitale du cerveau

(כי סעד הוא ענין סמך שלא יפול כמו להכין אותה ולסעדה) (בישעיה ס"י ט') דהיינו שלא תמוט

(car sa'ad désigne l'action de soutenir, afin que la chose ne tombe pas, comme dans « l'établir et la soutenir ») (Isaïe, chapitre 9), c'est-à-dire afin qu'elle ne vacille pas.

והיינו אחר שיתברר המאכל באצטומכא שהפסולת וחיצונית שבמאכל נדחה לחוץ והולך דרך הקרביים לחוץ והמובחר שבו עולה ללב ולמוח ואז יורד חיות מן המוח ללב ולכל האברים.

Cela se produit après que la nourriture a été affinée dans l'estomac : les déchets et la partie extérieure de la nourriture sont rejetés au-dehors et évacués par les intestins, tandis que sa partie la plus choisie monte au cœur et au cerveau ; alors, la force vitale descend du cerveau vers le cœur et tous les membres.

כך עדי"מ זה יובן למעלה דהנה כתיב ואתה מחיה את כולם שחיות כל העולמות הוא ע"ד דוגמא חיות הנפש בגוף שיש בו בחינת פנימית וחינונית כנ"ל והחיבור הוא ע"י בחי' לחם (וע' בסמוך)

C'est à partir de cette analogie que l'on comprendra ce qui se passe en haut. Car il est écrit : « Et Tu donnes la vie à tous » : la force vitale de tous les mondes suit le modèle de celle de l'âme dans le corps, où il existe un niveau de dimension intérieure (pnimiyout) et un niveau de dimension extérieure ('hitsoniyout), comme mentionné plus haut ; et leur union s'opère par le niveau du pain (voir aussi ci-dessous).

והוא ענין הקרבנות והמאכל צריך להתברר תחלה והוא ענין מ"ש וכל קרבי את שם קדשו המו מעי לו כו'

Voilà ce que sont les offrandes. La nourriture doit d'abord être affinée ; c'est le sens de ce qui est écrit : « Et toutes mes entrailles, [bénissez] Son saint Nom », [et] « Mes entrailles languissent après Lui », etc.

שיש מלאכים שהם בחי' עינים עיני ה' ויש בבחי' אזנים ויש בבחי' קרביים שהם המבררים כו'

Car il est des anges qui correspondent au niveau des yeux, « les yeux de Havaya » ; d'autres correspondent au niveau des oreilles ; et d'autres au niveau des entrailles, qui sont celles qui affinent, etc.,

שהפסולת נדחה לחוץ שהוא בחי' השפעה חינונית שיורד בריבוי השתלשלות עד שמצמיח כל חציר ותבואה וכמ"ש וממגד תבואת שמש כו'

de sorte que les déchets soient rejetés au-dehors, ce qui correspond au niveau de l'influx extérieur, qui descend à travers de nombreux degrés de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), jusqu'à faire pousser toute l'herbe et toutes les céréales, comme il est écrit : « Et de l'abondance des produits du soleil », etc.

והמובחר עולה ללב שהוא בחי' כסה"כ [כסא הכבוד] שהוא רבוא רבבות מחנה מיכאל באהבה ומחנה גבריאל ביראה אשר בכללם נק' לב שע"י הקרבנות מן הבקר מן הצאן

Et la meilleure part monte vers le cœur, qui est le niveau du Trône de Gloire, c'est-à-dire les myriades et myriades du camp de Mikhaël, dans l'amour, et du camp de Gavriel, dans la crainte, lesquels, dans leur expression générale et collective, sont appelés le cœur. Ainsi, par les offrandes « du gros bétail, du menu bétail »,

סועד הלב העליון להיות עולה לקבל חיות מן המוח ריח ניחוח להויה והיינו שבח"י הבהמה עולה בבחי' פני שור וכתוב והחיות נושאות את הכסא כו'

le cœur supérieur est nourri et s'élève pour recevoir la force vitale du cerveau : « un parfum agréable pour Havaya ». C'est-à-dire que le niveau de l'animal s'élève au niveau de la face du taureau ; et il est écrit : « Les 'Hayot portent le Trône », etc.

(וזהו וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש. כי על בהמ"ק [בית המקדש] ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מכון לשבתך מכוון נגד שבתך זה בהמ"ק [בית המקדש] שלמעלה והוא בחינת כסא הכבוד כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער כסה"כ [כסא הכבוד] ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] שלח קס"א ב' דאקרי קדש הקדשים כו')

(Et c'est là le sens de « et au jour de la joie de son cœur » : « c'est la construction du Saint Temple ». Car au sujet du Saint Temple, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Le lieu (machon) de Ton habitation », aligné (mechouvan) en face de Ton habitation ; c'est-à-dire le Saint Temple d'En-Haut, qui est le niveau du Trône de Gloire, comme il est écrit dans Etz Chaim, Sha'ar Kisei HaKavod. Voir aussi le Zohar, Part III, Shelach, 161b, où il est dit qu'il est appelé « le Saint des saints », etc.,

ותמן הוא לבא שריא כו' ועי"י הקרבן נעשה ההעלאה לקבל מבחי' חכמה עילאה ומלמעלה מעלה ועמ"ש בד"ה לבבתני אחותי)

« et c'est là que réside le cœur », etc. Par l'offrande s'accomplit l'élévation, afin de recevoir du niveau de la 'Hokhma supérieure, et de niveaux plus élevés encore. Voir ce qui est écrit dans le discours commençant par « Tu as ravi mon cœur, ma sœur ».)

וזהו ענין מעשה הקרבנות בחי' העלאה ובחי' מאכל לחבר התפשטות החיות להחיות כל העולמות בבחי' ואתה מחיה כו'

Et tel est le sens de l'acte des offrandes : le niveau de l'élévation et celui de la nourriture, afin de relier l'expansion de la force vitale qui donne vie à tous les mondes, selon le verset : « Et Tu leur donnes la vie », etc.

ובחי' הנסכים הוא בחי' המשכות וגילוי בחי' פנימית כמ"ש יאר ה' פניו אליך כו' נסך שכר להוי"ה בחינת סובב כל עלמין וזהו יין המשמח אלקים כו' בחי' המשכה מלמעלה למטה

Quant au niveau des libations, il est celui des effusions et de la révélation de la dimension intérieure, comme il est écrit : « Que Havaya fasse luire Sa face vers toi », etc. ; « une libation de boisson forte pour Havaya », le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). C'est là le « vin qui réjouit Elokim », etc., le niveau d'une effusion d'En-Haut vers ici-bas.

(הנה החילוק בין הזבח לנסכים לכאורה הוא ב' דברים. הא' כי הזבח הוא העלאה והלחם שסועד הלב היינו ג"כ שמגביהו שיקבל החיות מהמוח.

(Or, la différence entre le sacrifice et les libations semble tenir à deux choses. Premièrement, le sacrifice est une élévation ; et le pain qui nourrit le cœur signifie également qu'il l'élève, afin qu'il reçoive la force vitale du cerveau.

הב' כי ע"י הלחם הוא כללות התחברות הנשמה בגוף שלולי הלחם היה הנשמה מסתלקת מן הגוף עד"מ ולא היה נמשך ומתגלה אפי' [אפילו] חיצוניות החיות מהנפש בגוף וע"י הלחם הוא התחברות והתפשטות החיות מהנשמה בגוף,

Deuxièmement, par le pain s'opère l'union générale de l'âme avec le corps. Car sans le pain, l'âme quitterait le corps, par analogie, et même la dimension extérieure de la force vitale ne serait ni transmise par l'âme ni révélée dans le corps ; grâce au pain s'opèrent l'union et l'expansion de la force vitale de l'âme dans le corps.

אך עכ"ז [עם כל זה] פנימית החיות הוא עדיין בבחי' העלם בתוך הגוף וההתגלות היא רק בחי' חיצוני והיין משמה וממשיך גילוי הפנימית כו'.

Néanmoins, la dimension intérieure de la force vitale demeure encore cachée à l'intérieur du corps, et seule se révèle la dimension extérieure. Le vin réjouit et fait descendre la révélation de la dimension intérieure, etc.

וכך הנמשל למעלה עם היות שע"י הקרבן נעשה והחיות נושאות את הכסא העלאת בחי' ליבא הנ"ל לקבל מבחי' מוחא.

Il en va de même dans l'analogie céleste : bien que, par le sacrifice, il se produise que « les 'Hayot portent le Trône », c'est-à-dire l'élévation du niveau du cœur (liba) mentionné plus haut, afin qu'il reçoive du niveau du cerveau (mo'ha),

ומזה נמשך להיות ואתה מחיה את כולם שמהלב יוצא החיות לכל האברים, עכ"ז [עם כל זה] פנימית החיות הוא עדיין בבחי' העלם והגילוי הוא רק בחינת חיצוניות, ולהיות גילוי הפנימית ממש זהו ע"י הנסכים שהן בחי' המשכה וגם גילוי הפנימית כו'.

et de là découle « Et Toi, Tu fais vivre tous les êtres », car la force vitale sort du cœur et se répand dans tous les membres. Néanmoins, la dimension intérieure de la force vitale demeure encore cachée, et seule se révèle la dimension extérieure. Quant à la révélation effective de la dimension intérieure, elle se réalise par les libations, qui sont le niveau de l'effusion et aussi de la révélation de la dimension intérieure, etc.

אך אפשר לומר עוד עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בע"ח [בעץ חיים] של"ט [שער ל"ט] דרוש ה' ולפעמים התחתון עולה ג"כ ב' בחי' כי לוקח גם פנימית של העליון ואז הוא ממש כמוהו כו' ע"ש.

Mais on peut encore dire, conformément à ce qui est écrit dans Etz Chaim, Sha'ar 39, Derush 5 : « Parfois, le niveau inférieur s'élève lui aussi selon deux aspects, car il reçoit également la dimension intérieure du niveau supérieur ; il devient alors véritablement comme lui », etc. Voir là-bas.

ומה שנת' [שנתבאר] למעלה בשם הע"ח [העץ חיים] שפנימית העליון אינו יורד למטה לתחתון, אינו יורד דווקא אבל בבחי' עליי' [עלייה] התחתון לפעמים עולה כ"כ [כל כך] עד שלוקח גם פנימי' [פנימיות / פנימית] העליון כו' ועמ"ש סד"ה שובה ישראל.

Quant à ce qui a été expliqué plus haut, au nom de Etz Chaim, à savoir que la dimension intérieure du niveau supérieur ne descend pas vers le niveau inférieur, cela signifie précisément qu'elle ne descend pas. Mais, dans le cadre de l'élévation du niveau inférieur, celui-ci s'élève parfois si haut qu'il reçoit également la dimension intérieure du niveau supérieur, etc. Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Reviens, Israël ».

וא"כ לפ"ז [לפי זה] אפשר לומר שגם ע"י הזבח וההעלאה שהוא ענין והחיות נושאות את הכסא יוכל להיות ג"כ העליה כ"כ [כל כך] לפעמים עד שלוקח גם פנימית העליון.

Si tel est le cas, on peut donc dire que, par le sacrifice et l'élévation — qui correspondent à « les 'Hayot portent le Trône » —, l'élévation peut parfois être si grande que le niveau inférieur reçoit également la dimension intérieure du niveau supérieur.

אך עכ"ז [עם כל זה] הוא רק דרך עלייה מלמטה למעלה אבל להיות גילוי פנימית העליון למטה ממש זהו ע"י הנסכים. וזהו ענין יין המשמח אלקים שמשמח את ההעלם וההסתר הנמשך משם אלקים שלא יעלים ויסתיר שיהי' [שיהיה] גילוי הפנימית למטה)

Néanmoins, cela ne se produit que par une élévation du bas vers le haut. En revanche, la révélation effective, ici-bas, de la dimension intérieure du niveau supérieur s'opère par les libations. Tel est le sens de « le vin qui réjouit Elokim » : il réjouit la dissimulation et le voilement issus du Nom Elokim, afin qu'ils ne dissimulent ni ne voilent, et que la dimension intérieure puisse se révéler ici-bas.)

(וע' בזח"א [בזהר חלק א] פ' נח דף ע' [עין] תחלת ע"ב וע' בזח"ג [בזהר חלק ג] ויקרא דף ד' ע"א ע"פ שתו ושכרו דודים וד"ז ב' ויחי דף רמ"ח א').

(Voir le Zohar, Partie I, Parachat Noa'h, page 70, au début du côté b ; voir aussi le Zohar, Partie III, Vayikra, page 4a, à propos du verset « Buvez et enivrez-vous, bien-aimés » ; et page 7b ; [ainsi que] Vayé'hi, page 248a.)

ולכן לכל קרבן היה נסכים כי עיקר ההעלאה הוא בשביל ההמשכה שאחר כך:

C'est pourquoi chaque offrande était accompagnée de libations, car l'essentiel de l'élévation vise le flux qui se déploie ensuite.

7 וזהו שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] כל הקורא ק"ש [קריאת שמע] בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה וזבח בלא נסכים שאין קרבנו כלום שלא המשיך כלום בלא מנחה ונסכים

Et c'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Quiconque récite le Chéma sans les téfilines est comme s'il avait offert un holocauste sans offrande végétale et un sacrifice sans libations » : son offrande ne vaut rien, car il n'a rien fait descendre sans offrande végétale et libations.

(ולכאורה מגמרא זו יש קצת קושיא על הרמב"ם [הרבי משה בן מימון] והרע"ב [והרבינו עובדיה מברטנורא] שבי' [שכתב] בפ"י המשניות פ"ד דמנחות מ"ב דאין הלכה כר"ש [כרבי שמעון] דאמר אם היה להם פרים מרובים

(À première vue, cette Guemara soulève une certaine difficulté à l'égard du Rambam et de Rabbi Ovadia de Bartenoura, qui ont écrit dans leur commentaire de la Michna, chapitre 4 de Menachot, Michna 2, que la halakha ne suit pas Rabbi Chimon, qui a dit : « S'ils avaient de nombreux taureaux

ולא הי' [היה] להם נסכים יביאו פר אחד ונסכיו ואל יקריבו כולן בלא נסכים מיהו לפמ"ש [לפי מה שכתוב] בספר ושב הכהן במנחות שם יתיישב זה וע"ש שדחה דברי התוי"ט [התוספות יום טוב]).

et qu'ils n'avaient pas de libations, qu'ils apportent un seul taureau et ses libations, et qu'ils ne les offrent pas tous sans libations. » Toutefois, selon ce qui est écrit dans le livre VeShav HaKohen sur Menachot, à cet endroit, la difficulté sera résolue ; voir là-bas, où il réfute les propos du Tosefos Yom Tov.)

וענין מנחה ונסכים הוא בחי' המשכת חב"ד [חכמה בינה ודעת] למטה כו'. כי שמן הוא בחי' חכמה שמן שצף ע"ג [על גבי] יין

Le sens de l'offrande végétale et des libations est le niveau de la descente de 'Hokhma, Bina et Daat ici-bas, etc. Car l'huile est le niveau de 'Hokhma (sagesse) : l'huile flotte au-dessus du vin ;

וגם שהרי מכל דבר מוציאים שמן ואפי' מאבנים (והוא הנקרא אֲלִים) והיינו לפי שכולם בחכמה עשית כו'.

et, de plus, on extrait de l'huile de toute chose, même des pierres (ce qu'on appelle alim). Cela tient à ce que «Tu as tout fait avec sagesse», etc.

ע"כ נמצא בכל דבר בחי' שמן שהוא בחי' חכמה והסולת שבמנחות הוא בחי' דעת כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין התינוק יודע לקרות כו'

Ainsi, toute chose contient le niveau de l'huile, qui est le niveau de 'Hokhma. La farine fine des offrandes végétales est le niveau de Daat (connaissance), comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «Un enfant ne sait pas appeler...», etc. ;

וכן אמרו עץ הדעת חטה היתה והנסכים שהם יין הוא בחי' בינה הרי שמנחות ונסכים הוא בחי' המשכת חב"ד [חכמה בינה ודעת] למטה ובלעדן לא המשיך כלום למטה

et ils ont également dit: «L'Arbre de la connaissance était du blé.» Les libations, qui sont du vin, sont le niveau de Bina (compréhension). Ainsi, les offrandes végétales et les libations correspondent à la descente de 'Hokhma, Bina et Daat ici-bas ; sans elles, il n'a rien fait descendre ici-bas

(ומבואר למעלה דחב"ד [דחכמה בינה ודעת] היינו בחי' פנימית וא"כ המשכת חב"ד [חכמה בינה ודעת] למטה זהו ענין גלוי הפנימית למטה), וכך ענין ק"ש [קריאת שמע] בלא תפילין

(et il a été expliqué plus haut que 'Hokhma, Bina et Daat sont le niveau de la dimension intérieure (pnimiyout) ; dès lors, faire descendre 'Hokhma, Bina et Daat ici-bas, c'est révéler la dimension intérieure ici-bas). Il en va de même pour le Chéma sans les téfilines.

כי ק"ש [קריאת שמע] הוא התבוננות בהוי' אחד כלות הנפש בבחי' העלאה ותפילין המשכת אחד על הקלף גשמי ובלא תפילין שלא המשיך כלום כ"א ההעלאה כאלו הקריב עולה בלא מנחה כו' וד"ל [ודי' למבין].

Car le Chéma consiste à contempler que «Havaya est Un», jusqu'à l'extinction de l'âme (kelot hanéfech), dans le mouvement d'élévation ; les téfilines, elles, font descendre «Un» sur le parchemin matériel. Sans téfilines, il n'a rien fait descendre, mais seulement accompli l'élévation : c'est comme s'il avait offert un holocauste sans offrande végétale, etc. Cela suffit à celui qui comprend.

וענין הניסוך שהיו מנסכין בשיתין ויורד לתהום הוא ע"פ מ"ש יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים כו'

Quant à la libation, que l'on versait dans les chittin et qui descendait jusqu'aux profondeurs, elle s'explique par ce qui est écrit : «Qu'il y ait un firmament au milieu des eaux, et qu'il sépare les eaux des eaux», etc.,

בין מים עליונים למים תחתונים כו' שתחלה היו מים במים שהיו בחי' מים רוחניים ולא גשמיים (ועיין באלשיך פי בראשית ע"פ והארץ היתה תהו כו')

«entre les eaux supérieures et les eaux inférieures», etc. Car, au début, il y avait des «eaux dans les eaux» : il s'agissait d'eaux spirituelles, et non matérielles (voir aussi l'Alshich, Parachat Berechit, sur [le verset] «La terre était tohu (informe)», etc.) ;

שהרי כתיב ורוח אלהים מרחפת על פני המים ועיין ברבות בבראשית ס"פ ב' ור"פ תזריע

car il est écrit : «Et l'esprit de D.ieu planait à la surface des eaux» (voir aussi le Midrach Rabba sur Berechit, à la fin du [chapitre] 2, et au début de la Parachat Tazria),

אלא בחי' מים רוחניים שהוא בחי' חכמה וכנודע בענין אור מים רקיע וכן המים אין להם גוון כלל כו' ומקוה מטהר את הטמאים כו'

mais plutôt des eaux spirituelles, qui correspondent à 'Hokhma, comme on le sait au sujet de la séquence lumière, eau, firmament. De même, l'eau n'a aucune couleur, etc., et «un mikvé purifie ceux qui sont impurs», etc.

וביום שני שהבדיל בין מים למים אז מים עליונים נעשו רוחניים יותר משהיו קודם ההבדלה ומים תחתונים נתגשמו להיות מים גשמיים כמשל חבית של יין כשהיא מעורבת עם השמרים אין היין צלול והשמרים אינם גסים כ"כ [כל כך].

Le deuxième jour, lorsqu'Il sépara les eaux des eaux, les eaux supérieures devinrent alors plus spirituelles qu'elles ne l'étaient avant la séparation, tandis que les eaux inférieures se matérialisèrent pour devenir de l'eau matérielle. Cela ressemble à un tonneau de vin : lorsqu'il est mélangé à la lie, le vin n'est pas limpide et la lie n'est pas encore très grossière.

אבל כשהשמרים נופלים למטה אז היין נעשה צלול והשמרים נעשים גסים מאד כך קודם ההבדלה היו מים במים ואחר ההבדלה מים העליונים נתעלו ברוחניי [ברוחניים] ומים התחתונים נתגשמו.

Mais lorsque la lie tombe au fond, le vin devient limpide et la lie devient très grossière. De même, avant la séparation, il y avait des eaux dans les eaux ; après la séparation, les eaux supérieures s'élevèrent en spiritualité et les eaux inférieures se matérialisèrent.

8 וביום הג' נאמר יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד הוא התהום שנתרחקו עוד יותר

Et le troisième jour, il est dit : « Que les eaux sous les cieus soient rassemblées en un seul lieu », c'est-à-dire dans le profond (tehom), car elles furent éloignées encore davantage.

כמאמר גער בהן הקב"ה שהוא בחי' גבורות ודינים יותר וצריכים בירור והוא ע"י נביעתן מתחת לארץ מלמטה למעלה מתמתקין (עמ"ש בפ' תולדות ע"פ ויחפ ר' עבדי יצחק ובפ' חקת ע"פ על באר כו')

comme il est dit : « Le Saint béni soit-Il les réprimanda » ; cela relève davantage des Guevourot (sévérités) et des jugements, et elles doivent être raffinées. Cela se fait lorsqu'elles jaillissent de sous la terre, d'en bas vers le haut : [ainsi] elles sont adoucies (voir ce qui est écrit dans la paracha de Toldot sur [le verset] « Les serviteurs d'Yits'hak creusèrent », et dans la paracha de 'Houkat sur [le verset] « Jaillis, ô puits », etc.).

וכן לנדה וזבה טהרתן במים חיים דוקא וכן אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] מעין מטהר בכל שהוא (ועיין ע"פ ויקחו אליך פרה).

De même, pour une nidda et une zavah, leur purification s'effectue spécifiquement dans des eaux vives ; et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Une source purifie quelle qu'en soit la quantité » (voir aussi sur [le verset] « qu'ils prennent pour toi une génisse »).

וזהו ענין הנסכים שהיו מנסכים יין ויורד לתהום פי' שע"י גילוי בחי' פנימית יורד ההמשכה גם למטה מטה ונותן בהם כח להיות יכולים גם הם לעלות בקדש. וזהו בקדש הסך נסך כו'.

Tel est le sens des libations : on versait du vin, et il descendait dans le profond. Cela signifie que, par la révélation de la dimension intérieure (pnimiyout), le flux est attiré jusque très bas et leur donne la force de pouvoir, eux aussi, s'élever dans la sainteté. C'est le sens de : « Dans la sainteté, verse une libation », etc.

9 והניסוך הוא ביין דוקא לפי שאין הגבורות נמתקות אלא בשרשן שהוא בחינת בינה דמינה דינין מתערין כו'.

Et la libation se fait précisément avec du vin, car les Guevourot ne sont adoucies qu'à leur racine, qui est le niveau de Bina (compréhension), « d'où les jugements sont éveillés », etc.

והטעם שיש חילוק בנסכים בין פר לאיל כו' כמ"ש חצי ההין יהיה לפר ושלישית ההין לאיל כו'.

La raison de la différence entre les libations d'un taureau et d'un bœuf, etc., est la suivante, comme il est écrit : « Une moitié de hin sera pour le taureau, et un tiers de hin pour le bœuf », etc. :

היינו לפי שהמשכה הוא לפי ערך ההעלאה שהעלאת הפר הוא עליית עצמיות פני שור יורד ההמשכה מלמעלה ג"כ ביותר ריבוי חצי ההין

c'est que la descente [de l'influx] est proportionnée à l'élévation. Puisque l'élévation du taureau est celle de l'essence même de la face du bœuf, la descente d'En-Haut est elle aussi beaucoup plus abondante : une moitié de hin,

ויוכל להעלות יותר מדרגות התחתונים ודינים הקשים משא"כ האיל והכבש שאינן עצם פני שור גם המשכתו אינו כ"א שלישית ההין או רביעית כו'.

et elle peut ainsi élever davantage les niveaux inférieurs et les jugements rigoureux. En revanche, le bœuf et l'agneau, qui ne sont pas l'essence de la face du bœuf, ne reçoivent eux aussi qu'une descente d'un tiers de hin ou d'un quart, etc.

(ועיין מענין רביעית ההין בזח"ג [בזהר חלק ג] פי שלח קס"ב ב'. בלק דף ר"ד א' ע"פ ומספר את רובע ישראל. ומענין חצי ההין ברע"מ [ברעיא מהימנא] ר"פ תשא דקפ"ז ע"ב ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער כ"א פ"ו בענין פי דודי.)

(Voir, au sujet du quart de hin, le Zohar, partie III, parachat Shelach, 162b ; Balak, page 204a, sur [le verset] « Et il a dénombré le quart d'Israël ». Au sujet de la moitié de hin, voir le Raaya Mehemna, au début de la parachat [Ki] Sisa, page 187b ; et voir Pri Etz Chaim, Sha'ar 21, chapitre 6, sur l'explication de dodi.)

וזהו שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] והשתיה כדת של תורה אכילה מרובה משתיה פי' שההעלאה הוא ברכוי יותר מן ההמשכה וכמארז"ל [וכמאמר רבתינו זכרונם לברכה] אין טפה יורד מלמעלה אלא אי"כ טפיים עולים כנגדו כו'

C'est là le sens de ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Et la boisson était selon la règle» de la Torah : la nourriture en plus grande abondance que la boisson. Cela signifie que l'élévation est plus abondante que la descente [de l'influx]. Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : «Aucune goutte ne descend d'En-Haut si deux gouttes ne montent à sa rencontre», etc.

וד"ל [ודי למבין] ובגמרא (ספ"ד [סוף פרק ד'] דסוכה דמ"ט ע"א) ע"פ וגם יקב חצב בו אלו השיתין וכמא"א [ובמאורי אור] אות יו"ד סעיף כ"ג דפי' יקב יחוד שמות הוי' אלקים שהוא גימטריא יקב

Cela suffit à qui comprend. Dans la Guemara (fin du chapitre 4 de Soukka, page 49a), à propos [du verset] «Il y a aussi creusé un pressoir (yekev)», il est dit : «ce sont les chittin». Et dans Me'orei Or, lettre yod, section 23, il est expliqué que yekev désigne l'union des Noms Havaya [et] Elokim, dont la valeur numérique est celle de yekev.

והיינו כי הרקיע המבדיל בין מים למים הוא שם אלקים ע"ד כי שמש ומגן כו'

C'est-à-dire que le firmament qui sépare les eaux d'avec les eaux est le Nom Elokim, selon le sens de «Car un soleil et un bouclier», etc.

ובנסכים כתיב הסך נסך שכר לה' שממשיכים גילוי שם הוי' שהוא הפנימית להיות משמח שם אלקים כנ"ל וזהו ע"י יחוד השמות

Et au sujet des libations, il est écrit : «Verse une libation de boisson forte pour Havaya» : elles font descendre la révélation du Nom Havaya, qui est la dimension intérieure, afin de réjouir le Nom Elokim, comme mentionné plus haut. Et cela s'accomplit par l'union des Noms,

דהיינו המשכת שם הוי' בשם אלקים והמשכה זו נמשך גם בבחינת מים תחתונים שמתחת לרקיע כו' וזהו וגם יקב חצב בו.

c'est-à-dire que le Nom Havaya est attiré dans le Nom Elokim ; et cet influx s'étend aussi au niveau des eaux inférieures qui se trouvent sous le firmament, etc. C'est là le sens de : «Et il y creusa aussi une cuve à vin.»

10 ועיין עוד מענין יקב בזח"א [בזהר חלק א] ס"פ לך לך דצ"ו ע"ב. וברע"מ [וברע"א מהימנא] פ' משפטים דקט"ז סע"א [סוף עמוד א] פ"י יקב יחוד קדושה ברכה וע"ש דק"ט ע"א ובפ' פקודי דרס"ב ע"א ועמ"ש מזה סד"ה ואתה מרכבות קדש:

Voir aussi, au sujet de yekev, le Zohar, partie I, fin de la paracha Le'h Le'ha, page 96b. Dans le Raaya Mehemna, paracha Michpatim, page 116a, il explique que yekev [désigne] yi'houd (union), kedoucha (sainteté) et berakha (bénédiction) ; voir aussi là-bas, page 119a, ainsi que dans la paracha Pekoudei, page 262a. Voir également ce qui est écrit à ce sujet à la fin du discours commençant par « Et Il est venu des myriades de sainteté ».

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/6/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak